

CASANOVAS PRAT, Josep (coord.). *La guerra civil espanyola a Osona (1936-1939)*. Vic: Patronat d'Estudis Osonencs, 2018. Ausa, XXVIII, 181-182. Pàgs. 627-827, ils. [17 x 24].

Número monogràfic que commemora els 80 anys de la guerra civil espanyola, i que es forma amb una presentació i cinc treballs. S'esmenta que ja s'han publicat altres aspectes sobre la guerra civil a Osona en aquesta publicació i es destaca l'obra *Quan les campanes van emmudir. Vic 1936-1939* (1993), que originàriament era una tesina de llicenciatura. Des de llavors les possibilitats d'accedir a fonts judicials i militars han afavorit la recerca, juntament amb els fons familiars i memòries personals. Destaca el fons Manuel Gausa i Raspall que conté una informació molt interessant sobre els refugis antiaeris i el patrimoni arquitectònic de Vic.

El volum consta de tres articles sobre les conseqüències i efectes de la guerra civil: Josep CASANOVAS esmenta els bombardejos aeris a Vic; Oriol DUEÑAS tracta sobre els danys en el patrimoni religiós i les infraestructures a Osona; i el de Jordi OLIVA es refereix al cost humà del conflicte a Osona (amb un annex que consisteix en una llista de unes 1.000 víctimes mortals). A més recull un quart article de Ricard JIMÉNEZ i Jordi PLANS sobre l'ús d'informació provinent dels arxius militars; concretament exposen una batalla que tingué lloc a Prats de Lluçanès. Tanmateix trobem un cinquè treball sobre la situació del bisbat de Vic, durant aquells anys redactat per Oriol CASELLAS I DOMÈNECH.

Pel que fa als bombardejos, la ciutat de Vic es va preparar i cal tenir present que l'aviació en va convertir en un arma militar important. Vic va patir quatre atacs per part de l'aviació franquista i s'aporta informació sobre els llocs on van caure les bombes, juntament amb imatges i gràfics. En l'àmbit militar la batalla dels dies 1 i 2 de febrer de 1939 a Prats de Lluçanès, durà uns tres dies; Ricard Jiménez i Jordi Plans expliquen pas per pas com va ser l'ocupació i inclouen imatges del tipus de metralladores emprades, juntament amb altres que mostren l'estructura del terreny. Per la seva part, Jordi OLIVA proporciona una gran quantitat d'informació sobre les víctimes, segons l'autor unes 1.800, si bé les dades procedeixen d'un projecte de recerca encara no finalitzat.

Els aspectes vinculats al bisbat son presentats per Oriol Casellas i Domènech, que fa constar la problemàtica i els conflictes socials que l'església va provocar, ja que des de l'etapa de la Segona República s'imposà un laïcisme, i aquesta institució va patir una repressió. Lligat a aquests aspectes es comenten els danys en el patrimoni per elements revolucionaris i després pels conflictes: batalles, bombardejos i voladures. Aporta la visió que tenia la Generalitat de Catalunya d'aquell període sobre la situació.

En conseqüència, el monogràfic presenta nous aspectes i aprofundeix en el coneixement de la història de la comarca.

Traducción de la reseña anterior:

Número monográfico que conmemora los 80 años de la guerra civil española, y que está formado por una presentación y cinco trabajos. Se menciona que ya se han publicado otros aspectos sobre la guerra civil en Osona en esta publicación y se destaca la obra *Quan les campanes van emmudir. Vic 1936-1939* (1993), que originariamente era una tesina de licenciatura. Desde entonces las posibilidades de acceder a fuentes judiciales y militares ha favorecido la investigación, junto con los fondos familiares y las memorias personales. Destaca el fondo Manuel Gausa i Raspall que contiene una información muy interesante sobre los refugios antiaéreos y el patrimonio arquitectónico de Vic.

El volumen consta de tres artículos sobre las consecuencias y efectos de la guerra civil. Josep CASANOVAS menciona los bombardeos aéreos en Vic; Oriol DUEÑAS trata sobre los daños en el patrimonio religioso y las infraestructuras de Osona; y el de Jordi OLIVA se refiere al coste humano del conflicto en Osona (con un anexo que consiste en una lista de unas 1.000 víctimas mortales). Además, recoge un cuarto artículo de Ricard JIMÉNEZ y Jordi PLANS sobre el uso de información procedente de los archivos militares; hallamos un quinto trabajo sobre la situación del obispado de Vic, durante aquellos años redactado por Oriol CASELLAS I DOMÈNECH.

En cuanto a los bombardeos, la ciudad de Vic, se preparó y debemos recordar que la aviación se convirtió en un arma militar importante. Vic padeció cuatro ataques por parte de la aviación franquista y se aporta información sobre los lugares donde cayeron las bombas, junto con imágenes y gráficos. En el ámbito militar la batalla de los días 1 y 2 de febrero de 1939 en Prats de Lluçanès, duró unos tres días; Ricard Jiménez y Jordi Plans explican paso a paso como fue la ocupación e incluyen imágenes del tipo de ametralladoras empleadas, junto con otras que muestran la estructura del terreno. Por su parte, Jordi OLIVA proporciona una gran cantidad de información sobre las víctimas, según el autor unas 1.800, si bien los datos proceden de un proyecto de investigación que todavía no ha finalizado.

Los aspectos vinculados al obispado son presentados por Oriol Casellas i Domènech que hace constar la problemática y los conflictos sociales que la iglesia provocó, ya que desde la etapa de la Segunda República se impuso un laicismo, y esta institución padeció una represión. Ligado a estos aspectos se comentan los daños en el patrimonio por elementos revolucionarios y después por los conflictos: batallas, bombardeos y voladuras. Aporta la visión que tenía la Generalitat de Catalunya de aquel período sobre la situación.

En consecuencia, el monográfico presenta nuevos aspectos y profundiza en el conocimiento de la historia de la comarca.

IHE
(Secretaria de la revista)